

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Aan de raadsleden en collegeleden
van de 21 deelnemende gemeenten

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

uw kenmerk

uw brief van

ons kenmerk

datum

11 november 2022

onderwerp

Informatiebrief terugkoppeling
uitkomsten BO MIRT

e-mailadres

Geachte colleges en raden,

Op 9 november jl. heeft het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (hierna: BO MIRT) voor het Landsdeel Zuid plaatsgevonden. Het BO MIRT is een jaarlijks gesprek tussen Rijk en Regio (provincies, gemeenten, waterschappen) om afspraken te maken over bereikbaarheid, veiligheid en de ruimtelijke inrichting van Nederland. De binnen het MIRT besproken rijksprojecten- en programma's maken onderdeel uit van een jaarcyclus waar ook het BO Leefomgeving toebehoort. Daarnaast heeft er in november 2021 (eenmalig) een BO Verstedelijking plaatsgevonden. Op 21 juni jl. heeft het BO Leefomgeving plaatsgevonden.

U bent door ons laatstelijk op 14 juli en 30 september jl. geïnformeerd over de stand van zaken met een Informatiebrief over de Aanpak Versnellingsopgave Regio. Hierin is ook opgenomen het besluit van het AB MRE op 6 juli om met betrekking tot de publieke opgave op het terrein van wonen en mobiliteit een verdere coördinerende regionale rol te nemen.

Met deze brief informeren wij u dat we in het BO MIRT van 9 november jl. zijn gekomen tot een fors investeringspakket van € 1,59 miljard. Hieronder lichten wij het pakket toe en geven we inzicht in de samenhang van deze afspraken met hetgeen eerder met u gedeeld is, en we geven een doorkijk naar het vervolg.

Achtergrond

Onze regio is gezond, maar kent tegelijkertijd vele grote gemeenschappelijke opgaven om dat ook te blijven. Woningbouw en mobiliteit zijn daar onderdeel van, evenals het behoud en de versterking van het groen, netcongestie en de energietransitie. Er zit al jarenlang druk op deze onderwerpen, die nog verder is toegenomen door de groei van bedrijven in de Brainportregio. Het kabinet onderschrijft de opgave waarvoor we staan en spreekt daarbij uit deze opgave in partnerschap met onze regio en de provincie aan te willen pakken. De reden daartoe is de unieke positie die de Brainportregio inneemt voor Nederland en Europa. We zijn in onze Regio op weg naar een nieuwe en schone economie, die zorgt voor brede werkgelegenheid, oplossingen voor wereldvraagstukken als de energietransitie, digitalisering en verduurzaming, en die wezenlijk bijdraagt aan meer strategische economische autonomie voor Europa.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Om richting te geven aan al deze opgaven werken we met provincie en Rijk samen aan de doorontwikkeling van de mainportstatus van Brainport, zoals dat in het regeerakkoord genoemd wordt. Het BO MIRT is daarin niet de enige schakel, maar wel een hele belangrijke. Voor de verstedelijkings- en mobiliteitsopgave is in 2020 een MIRT Onderzoek Verstedelijking & Bereikbaarheid Brainport. In dit onderzoek is aangegeven dat alleen al in binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven tot 2040 zo'n 62.000 woningen en 72.000 fte aan arbeidsplaatsen moeten worden toegevoegd. De resultaten van het MIRT onderzoek lieten zien dat dit alleen mogelijk is als we daarbij keuzes maken in deze verstedelijking plaatsvindt, én inzetten op een mobiliteitstransitie. Dus inzetten op meer fietsen, lopen en openbaar vervoer, met borging en versterking van de autobereikbaarheid (door middel van het opwaarderen van bestaande infrastructuur en hubs). Naast deze aanpak voor het SGE hebben we met alle gemeenten in het MRE-afgesproken om deze verstedelijkingsopgaven voor de gehele MRE in kaart te brengen.

BO Brainport en BO Leefomgeving

Het Rijk erkent dat regio Brainport Eindhoven van vitaal belang is voor de Nederlandse economie. Ook wordt gezien dat het economisch succes publieke (en private) investeringen vraagt om dit in de toekomst vol te houden. Tegen deze achtergrond heeft het huidige kabinet in haar regeerakkoord opgenomen de mainport status van Brainport Eindhoven verder uit te werken. Hieruit is een Bestuurlijk Overleg Brainport voortgekomen.

In het BO Brainport maken Rijk en regio afspraken over de gezamenlijke inzet op de thema's Economie, Innovatie, Talent, Wonen en Bereikbaarheid. De inzet op de thema's Wonen en Bereikbaarheid ligt vervolgens voor formele afspraken voor in het Bestuurlijk overleg MIRT en Bestuurlijk Overleg Leefomgeving. De Metropoolregio heeft steeds een heldere inzet voor ogen gehad die voortkomt uit de strategie die is gebaseerd op het MIRT Onderzoek Verstedelijking & Bereikbaarheid Brainport en is uitgewerkt in o.a. het Verstedelijkingsakkoord en de MIRT-afpraak om ook buiten het SGE, voor de gehele MRE, deze opgaven verder uit te werken.

De inzet ziet op de volgende deelopgaven:

1. Gebiedsontwikkeling Fellenoord (onderdeel Eindhoven Internationale KnoopXL¹)
2. Multimodale Knoop Eindhoven Centraal (onderdeel Eindhoven Internationale KnoopXL)
3. Korte termijn maatregelenpakket mobiliteitstransitie A2/N2
4. Ontwikkelas HOV4/De Run/ High Tech Campus (inclusief gebiedsontwikkeling)
5. Hoofd- en onderliggend wegennet.
6. **Gezamenlijke afspraak om, aanvullend op de bovenstaande vijf prioritaire onderwerpen, te blijven samenwerken aan de agenda richting 2040 voor van de regio.**

Tijdens het BO Leefomgeving is hier al een eerste stap op gezet. Er is een financiële Rijksbijdrage toegezegd op 1. Gebiedsontwikkeling Fellenoord van € 75 mln. incl. BTW. Daarnaast heeft het Rijk toegezegd € 46,25 mln. incl. BTW te gaan bijdragen aan pakket 2 Korte termijn maatregelenpakket mobiliteitstransitie à € 185 mln. De opgaven waarover op het BO Leefomgeving geen afspraken zijn gemaakt vormen onderdeel van inzet en bespreking dit BO MIRT.

Uitkomst BO MIRT 9 november jl.

We kunnen spreken van een BO MIRT met een unieke uitkomst voor de Metropoolregio Eindhoven. Er is een gezamenlijke investeringspakket overeengekomen van ruim € 1.59 miljard (inclusief BTW en inclusief de reeds op het BO Leefomgeving toegekende financiële bijdragen). Dit betreft een samenhangend pakket

¹ Eindhoven Internationale Knoop XI is één van de door het Rijk aangewezen 17 grootschalige woningbouwlocaties.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

van maatregelen dat de versnelling van de ontwikkeling van ruim 21.000 woningen mogelijk moet maken. Deze woningen vormen onderdeel van de bredere regionale opgave. Deze gezamenlijk investering stelt ons ook in staat om een forse stap te zetten richting een meer fiets- en OV georiënteerd mobiliteitssysteem en daarmee een impuls te geven aan onze voortdurende inzet voor een duurzame, leefbare stad met minder CO2 uitstoot. Het pakket heeft betrekking op de eerste fase tot 2030. Rijk en regio blijven met elkaar in gesprek voor de vervolgfase die toeziet op de periode 2030-2040.

Dit investeringspakket is in nauwe samenwerking met de Metropoolregio Eindhoven, Provincie Noord-Brabant, Brainport Development en Rijksoverheid tot stand gekomen. Het betreft een uniek pakket, in samenhang, timing en betrokken partijen. Bijzonder is de private bijdrage aan het totale pakket. Wij zijn alle betrokken partijen zeer erkentelijk voor de constructieve samenwerking.

In dit BO MIRT zijn – aanvullend op het BO Leefomgeving- de volgende afspraken gemaakt voor de 5 genoemde deelopgaven:

- Ontwikkelas HOV4: € 138 miljoen door de regio en € 132 miljoen door het Rijk.
- Multimodale Knoop: € 258 miljoen (inclusief een reservering € 40 miljoen van Eindhoven en Provincie samen, naar aanleiding van afspraken in het BO MIRT 2020) door de regio en € 469 miljoen door het Rijk.
- Voor Hoofd- en onderliggend wegennet is afgesproken dat het MIRT Onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid uit 2020 op basis van de meest recente inzichten, zoals groei van mobiliteit, effecten mobiliteitstransitie, economische ontwikkeling en het tempo van de woningbouw wordt geactualiseerd en uiterlijk geagendeerd op het BO MIRT van 2024 voor besluitvorming. Daarbij is het de inzet te zijner tijd te komen tot gezamenlijke investeringsafspraken. Dit kan leiden tot een aanvullende investering van €309 mln (op basis van de huidige inschattingen).

Daaraan zijn de volgende afspraken toegevoegd:

- Spoorse opgave: € 125 miljoen door het Rijk, inclusief een reservering van €50 miljoen naar aanleiding van afspraken in het BO MIRT 2020, voor een eerste stap (emplacement-west nabij Eindhoven Centraal).
- A58 Eindhoven – Tilburg: € 126 miljoen door het Rijk, ten behoeve van verbetering van de autobereikbaarheid.
- Versnellingsafspraken ontsluiting woningbouwlocatie Houtsdonk (Helmond): € 16,1 miljoen door het Rijk, €8,7 miljoen Helmond (onder voorbehoud gemeentelijke besluitvorming), voor de versnelde realisatie van 1.749 woningen, en de ontwikkeling van Houtsdonk tot een centrumwijk met bijbehorende mobiliteitsoplossingen, woningdichtheden en functies.

Daarnaast gaan we met de betrokken partijen nog een voorstel doen voor een aanvullende bijdrage van € 48 miljoen aan de Multimodale Knoop. Dat vraagt naar verwachting geen aanvullende regio- of rijksbijdrage, maar betreft herbestemming van middelen. Daarnaast is, in deze Brainportdeal tot 2030, met het Rijk en de Metropoolregio Eindhoven afgesproken te blijven samenwerken aan de verdere strategische agenda voor de regio richting 2040. Deze afspraak wordt regionaal voorbereid in het reeds lopende traject van de MRE-ontwikkelstrategie.

Financiën

De bijdrage van het Rijk aan deze afspraken, vindt plaats uit de middelen voor ontsluiting van woningbouw. Startpunt vanuit de regio in de onderhandelingen is geweest dat het Rijk voor circa 2/3 van de kosten aan de lat staat en de regio circa 1/3 financiert. Dit regionale deel is op haar beurt weer opgeknipt in een deel Provincie Noord-Brabant, een deel regio en een deel private bijdrage.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

We constateren dat we in lijn met ons bod afspraken hebben kunnen maken met het Rijk. We realiseren ons ook dat dit van de gemeenten een bijdrage gaat vragen. Dat vraagt verdere uitwerking, die we in nauwe samenwerking met alle MRE gemeenten zullen doen. U wordt daar de komende tijd preciezer over geïnformeerd.

Tot slot

We willen graag benadrukken dat dit mooie resultaat van en voor de gehele Metropoolregio Eindhoven is. Dit resultaat is dankzij jarenlange inzet en betrokkenheid van de portefeuillehouders ruimte, economie, wonen en mobiliteit. Het onderstreept de uitstekende samenwerking tussen Provincie Noord-Brabant en onze regio, én de samenwerking met het Rijk de afgelopen periode. De betrokkenheid van het regionale bedrijfsleven is landelijk uniek en toont de maatschappelijke verbondenheid van ons bedrijfsleven. Bovenal onderstreept het de goede samenwerkingsverhoudingen in Brainport Eindhoven.

Alle afspraken die in het BO MIRT worden gemaakt zijn onder voorbehoud van goedkeuring van Raden, Staten en Tweede Kamer en de private partijen die een bijdrage zullen leveren.

Een belangrijke stap voor de toekomst van Brainport Eindhoven, we zien uit naar de verdere uitwerking.

Hoogachtend,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de voorzitter,

ir. J.R.V.A. Dijsselbloem.

Bijlage: MIRT-brief najaar 2022